

ВПЛИВ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ НА СУЧАСНУ УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Бойко М. С.

*студентка факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Науковий керівник:

Пежинська О. М.

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри
романо-германської філології
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Мова – головне відкриття людства, яке спричинило новий етап еволюції світу. Це те, що оточує нас усюди: вдома, в школі, в університеті, на роботі, у повсякденному житті, тощо. Мовлення дозволяє пізнавати та досліджувати кожен сферу суспільства, тому воно відіграє велику роль у нашому житті.

Кожна мова має свою таємничість та цінність, граматику та правила, особливість творення слів та виразів, довготривалу історію розвитку. Спілкуючись щодня, ми навіть не задумуємося про походження тих чи інших слів, як вони виникли або з якої мови надійшли. Але саме через всеохоплюючу взаємодію багатьох країн і формування єдиного інформаційно-культурного середовища появляються запозичення в лексиці різних мов. Введення іноземних слів у рідну мову збагачує та розширює лексичний запас, оновлює застарілі слова.

В українській мові також досить поширеними є іншомовні слова, оскільки запозичення становлять приблизно 10% від її лексичного складу. Велика кількість запозичень припадає на французьку мову, так як ці дві країни були історично пов'язані у минулих століттях.

Вперше французькі запозичення, галліцизми, потрапили в українську мову ще в XI столітті, коли Анна, донька Ярослава Мудрого, одружилася з королем Франції Генріхом I. В XVI–XVIII століттях через популяризацію французької культури в Росії, ще більше галліцизмів дійшли до нас. XIX–XX століття для Франції стали процвітаючими, оскільки країни Європи захоплювалися її мистецтвом, модою, культурою, політикою та іншими сферами життя. Через це, французька спадщина певною мірою надійшла до української мови, і добре прижилася в ній.

Як вже було зазначено раніше, французькі запозичення охоплюють велику кількість галузей в Україні.

1. Мистецтво і література: *актор – le acteur, жанр – le genre, шансон – chanson, роль – le rôle, антракт – le entracte, ескіз – la esquisse, шедевр – le chef d'oeuvre, ампула – la ampoule, силует – silhouette, ансамбль – ensemble, альбом – album.*

2. Суспільно-політична лексика: *аташе – l'attaché, бенкет – le banquet, візит – la visite, політика – la politique, парламент – le parlement, режим – le régime, кар'єра – la carrière, департамент – le département, бюлетень – le bulletin.*

3. Одяг та тканини: *блуза – la blouse, вуаль – la voile, велюр – le velours, капюшон – le capuchon, пальто – le paletot, костюм – le costume, фетр – feutre.*

4. Військова та морська лексика: *авангард – l'avant-garde, ангар – le hangar, армія – l'armée, арсенал – l'arsenal, база – la base, барикада – la barricade, бомба – la bombe, бригада – la brigade, гарнізон – la garnison, гвардія – la garde, капітан – le capitaine, парашут – le parachute, флот – la flotte.*

5. Кулінарна лексика: *антрекот – l'entrecôte, вінегрет – la vinaigrette, гарнір – la garniture, десерт – le dessert, желатин – la gélatine, філе – le filet.*

Отже, кожна мова світу збагачується та розширюється завдяки іншомовним словам, так як країни діляться культурою, історією, традиціями, мистецтвом, мовленням, тощо. Через те, що Франція і Україна мала спільні історичні події, галліцизми вдало вкоренилися в українську мову. Однак змінили їх згідно з правилами фонетики та граматики.

Таким чином запозичення французької мови урізноманітнили українську лексику, надали їй новизни.

Література:

1. Бурячок А. А. Лексика сучасної української мови з погляду її походження // Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія / За загальною редакцією акад. І. К. Білодіда. Київ: Наук. думка, 1973.

2. Потаніна А. Т. Запозичення з французької мови і переклади з французької літератури в контексті лінгвокультурного підходу до вивчення української мови в ЗЗСО. Чернівці 2021.

3. Запозичення французької лексики в сучасній українській мові: <https://vseosvita.ua/library/naukova-robota-zapozicenna-francuzkoi-leksiki-v-sucasnij-ukrainskij-movi-174989.html>

4. Гаращенко Л.Б. Запозичення з французької мови на сучасному етапі розвитку української фінансово-економічної термінології. Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка.

5. Освоєння французької лексики в сучасній українській мові: <https://studfile.net/preview/5281122/page:5/>.